

سرانه مصرف لبنیات در ایران، چالش‌ها و موانع

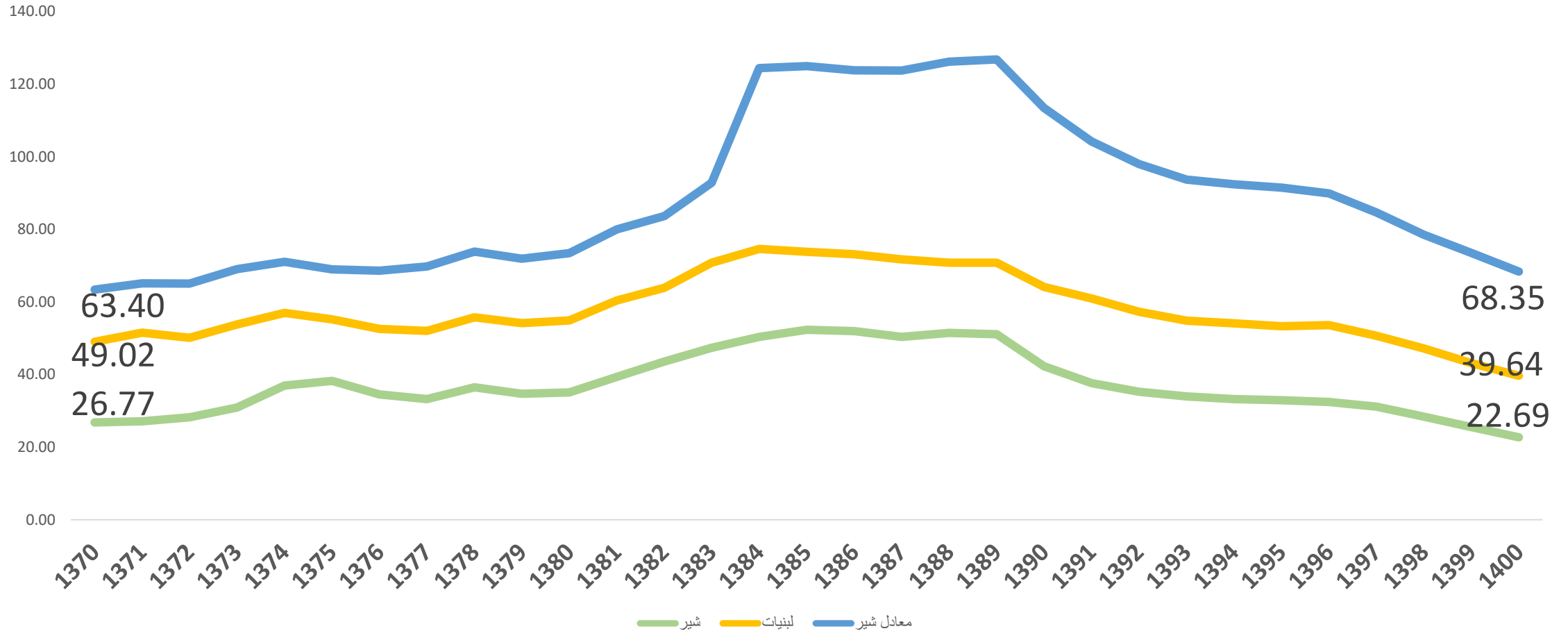
روشنک روستایی

کандید دکتری سیاست غذا و تغذیه

دانشکده علوم تغذیه و صنایع غذایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

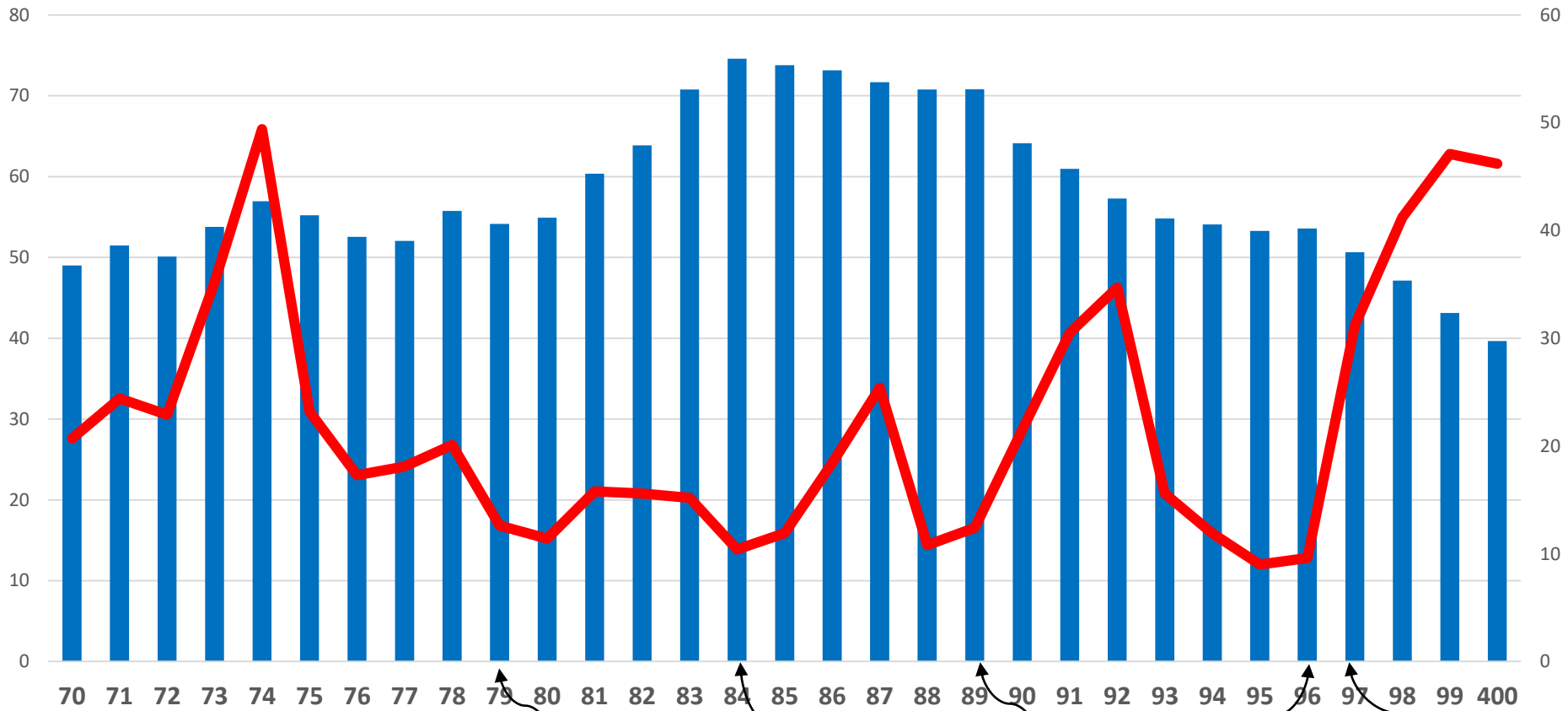
روند مصرف لبنیات در کشور

روند میانگین سرانه مصرف شیر، لبنیات و معادل شیر خام آن (کیلوگرم در سال) طی سالهای ۱۳۷۰-۱۴۰۰

بر مبنای داده های هزینه و درآمد خانوارهای کشور، مرکز آمار ایران

سرايه مصرف لبنيات (كيلو گرم در سال)

درصد تورم

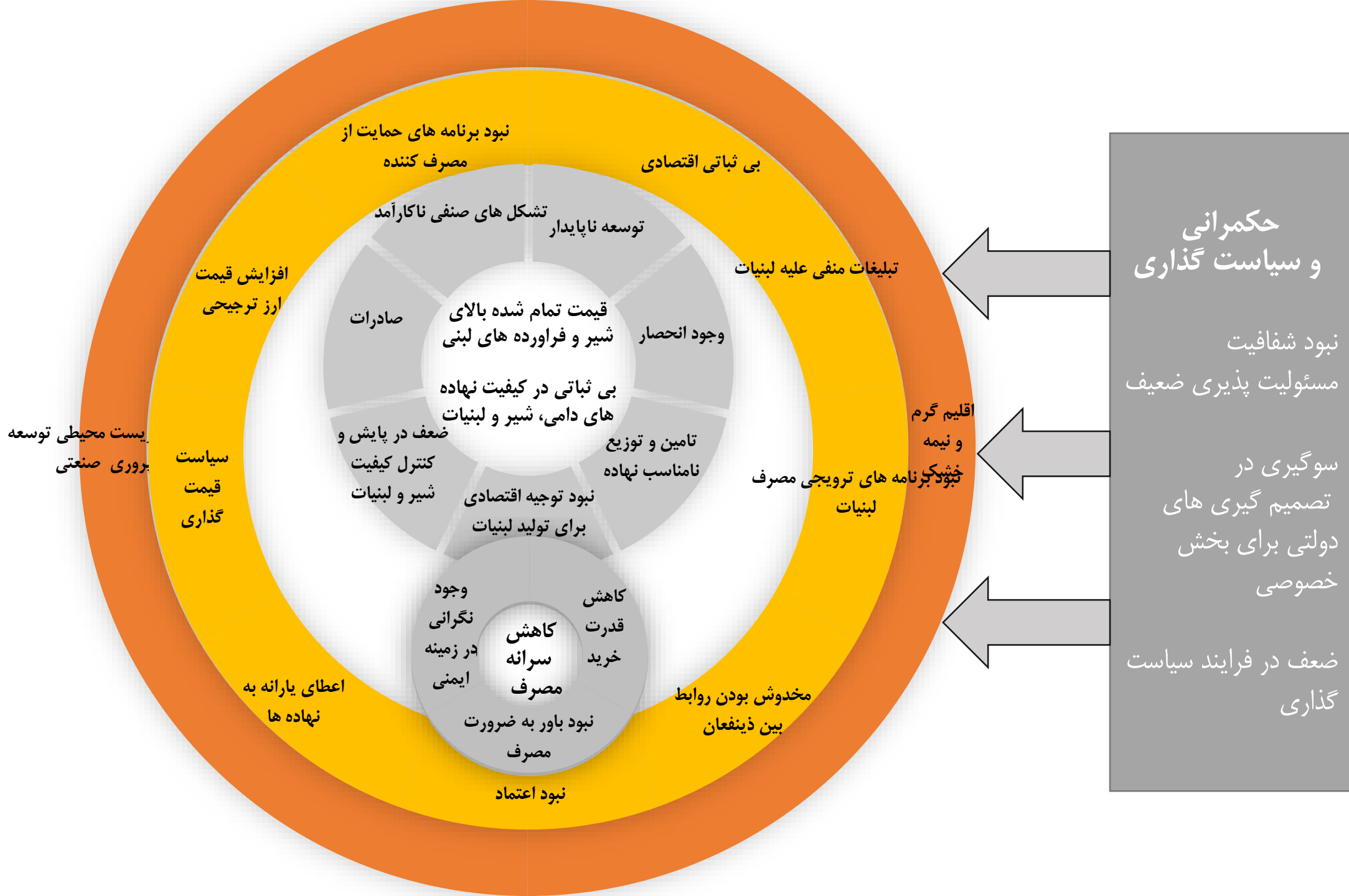
آغاز برنامه شير مدرسه

تثبيت قيمت كالاها و خدمات (فراورده هاي لبنی)

هدفمندی يارانه ها و توقف يارانه شير خانوار

توقف برنامه شير مدرسه

تخصیص ارز ترجیحی برای واردات نهاده ها

اقلیم گرم و نیمه خشک

توسعه
ناپایدار

قیمت تمام شده بالای شیر
خام و فراورده های لبنی

بی ثباتی در کیفیت نهاده
های دامی، شیر و لبنیات

پیامدهای زیست محیطی توسعه
دامپروری صنعتی

• توسعه بی قاعده دامپروری های صنعتی:

کم توجهی به توسعه دامداری های خرد

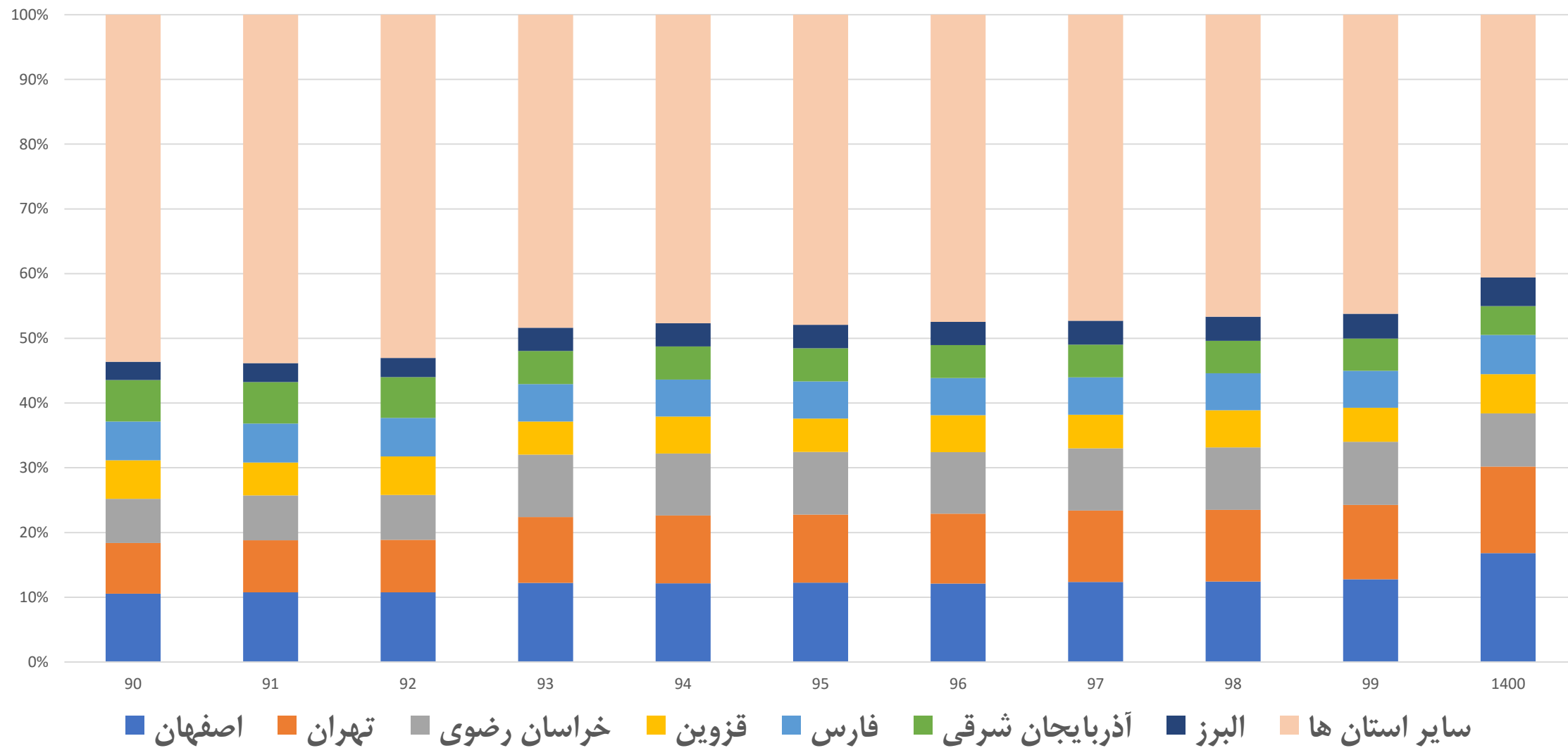
بی توجهی به منابع آبی در توسعه دامپروری های صنعتی

• ظرفیت سازی مازاد در صنایع دامپروری و لبنی

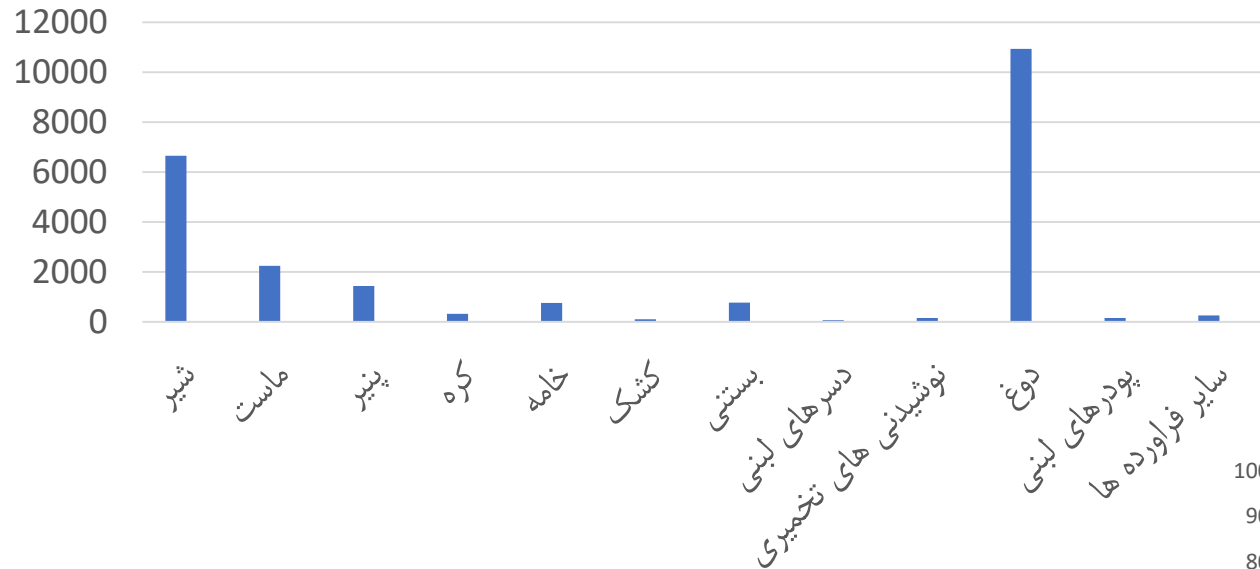
• وابستگی صنایع شیر و لبنیات به خارج از کشور:

واردات نهاده، دارو و واکسن، مواد اولیه، تجهیزات و تکنولوژی

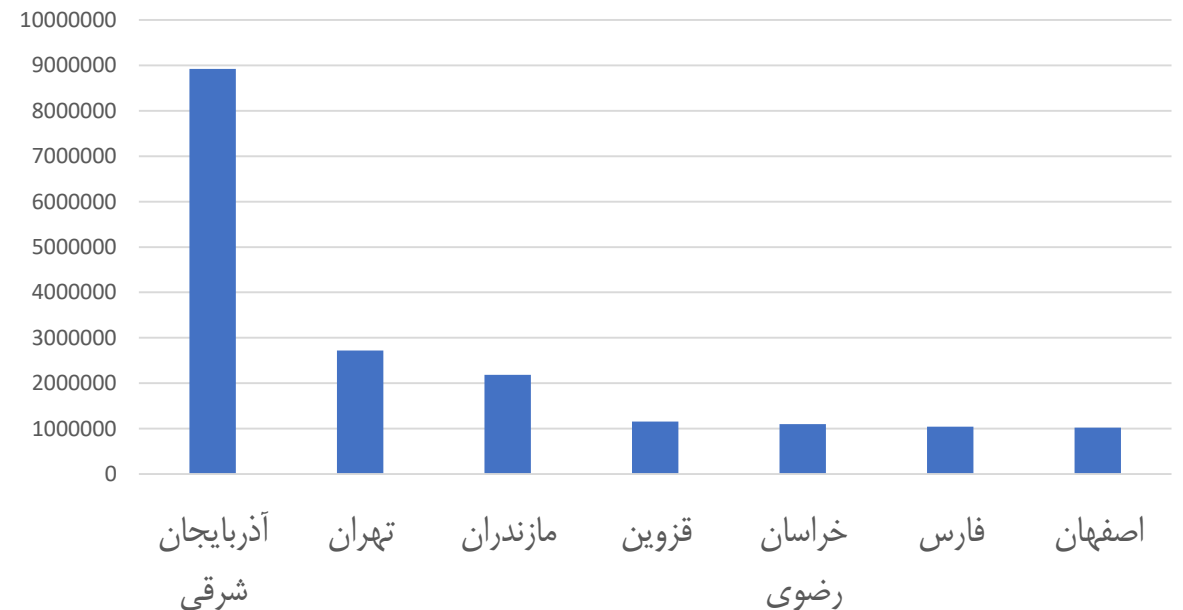
سهم استان های مختلف در تولید شیر خام در کشور طی سالهای ۱۳۹۰-۱۴۰۰

ظرفیت اسمی تولید انواع فراورده های لبنی (هزار تن) در کشور در سال ۱۴۰۰

استان های دارای بالاترین ظرفیت اسمی تولید فراورده های لبنی (تن) در سال ۱۴۰۰

"فکر می کنم واحدهایی که همین الان فعال هستند و کار می کنند با چیزی حدود مثلاً ۶۰ درصد ظرفیتشون دارند کار می کنند، ولی همین کارکرد نسبت به کل ظرفیت ایجاد شده حدود کمتر از ۴۰ درصد است." (تولید کننده شیر و لبنیات صنعتی)

نبود شفافیت:

تعدد و ابهام در قوانین و ساختارها
نبود بانک های اطلاعاتی جامع و دقیق
نبود برنامه آمایش سرزمین

ضعف در مسئولیت پذیری:

استفاده از تحریم ها به عنوان پوششی برای سوء مدیریت
اتخاذ سیاست های ایجاد کننده چالش های اقتصادی برای تولید کننده و مصرف کننده

سوگیری در تصمیم گیری های دولتی:

تصمیم گیری دولتی و استفاده نکردن از نظرات بخش خصوصی
فعالیت دولت به عنوان بنگاه تولیدی
استفاده از مدیران با تخصص های غیر مرتبط

جمع بندی

- روند نزولی مصرف لبنیات در کشور از سال ۱۳۸۹ و بازگشت به مقادیر مصرف دهه ۱۳۷۰
- تاثیر قابل توجه شرایط اقتصادی بر روند مصرف لبنیات و عدم مشاهده تاثیرات مورد انتظار از سیاست های اتخاذ شده در این حوزه بر روند مصرف
- نیاز به بازنگری در ساختارهای موجود، سیاست های اتخاذ شده (و نشده) در حوزه کمیت و کیفیت در تولید و فراوری شیر و لبنیات
- لزوم اتخاذ سیاست های حمایت از مصرف خانوار برای افزایش دسترسی اقتصادی خانوارها در حوزه مصرف شیر و لبنیات

با تشکر از توجه شما

